

سماه: اکھ تقیدی جائیز

ناصر احمد کمار

تلخیص:

فاروق مسعودی پُچھ موجود دوڑک اکھ نمایند افسانے نگار۔ ”سماہ“ پُچھ یہند اکھ شاہ کار غیر روآتی افسانے۔ یہ افسانے پُچھ کشیر ہندِ ثقافتی، تمدنی تے ادبی سرماں یہ کہ پاپ رجاه آسنگ ضامن۔ یہ افسانے پُچھ دون پہلو و ان پہلو میخ۔ یعنی روآتی پہلو و تہ جدید پہلو۔ روآتی پہلو پُچھ کشیر ہند لاثانی میراٹگ ثبوت تے جدید پہلو پُچھ یہ میراث رواٹگ راؤن تیول۔ یہ افسانے پُچھ جدید انسان سند قدرن ہنز پاماں لی کر تھے نفیا تی کشمکشس مژگ پر گڑھنگ درد انگیز پہلو بز و نہہ گن اتھ تَس سفر بیقراری، بے چنی تے آوارگی مژر ہبہ پنگ شاہ کار نمو ہے۔

کلیدی الفاظ: غیر روآتی، ادبی سرماں، میخ، لاثانی، راؤن تیول، در انگیز

تعارف:

فاروق مسعودی (1950) پسند کر افسانے پُچھ افساٹگ مزاج بدلاوٹگ اکھا ہم سبب تک لیکھ کر کہیا تمہے افسانے یمن مژرا کہ پاسہ تمثیلک دلچسپ تھے خوشیوں ورتا و پُچھ، مگر اتحہ پتہ کنہ پُچھ عصری زندگی ہند کرب ناک صورت حال کا فرمائ۔ ”سماہ“ پُچھ تَس سند اکھ شاہ کار علامتی افسانے۔ یتھ مژگ کشیر ہند پتھ کال ڈیس پاؤ نہ آمٹ پُچھ۔ افسانے نگارن چھے یتھ افسانس مژر بظاہر پنہ پتھ کالہ کم قدرن تھے رواتن پہلو مرثی کر ہمز۔

یتھ افسانس پُچھ نہ پہلو اکھ روایتی تھے بیا کھ جدید۔ یوتام زن روآتی پہلو ک تعلق پُچھ امکس پوت منظرس مژر پُچھ اسہ راؤین یہ باو تھے کر پنج سنجید کوشش کر ہمز کشیر ہندِ ثقافتی تھے ادبی سرماں کوتاہ بھاڑو

دارتے پاپ جاچھ اوسمت۔ راؤ بیس چھ پنځه پټھ کالک ادبی تې شفافی میراث اکه نتې بیه رنگه ژټس پو ان۔ مثالے موچ (پې ہیکیه راؤ وی ستر پنځه موچ تې استھ تې موچ کشپر تې)، ویتھ تې نیل مت پران۔ کشپر ہندس ادبی تې تہذبی سرمایس متعلق چھ راؤ وی زبرد عقید تھاون دول فرد توے موجوب چھ سه و زوز تمن چیز نہ ہندس تلاشس مژیم تس امیک تسلیم تھیں۔ پچ اکھ مثال تس سند نیل مت پران ژھانڈن چھ۔

”لایبرین صائب مئے دیو پران نیل مت پران“۔

یوتام زن افسانکه دویکہ پہلووک تعلق چھ یہ پہلو چھ اسر تمه دور چھ تہذبی، تمدنی، ادبی تې شفافی بدھائی همز ترجمائی گرتھ اتحاد انسان مژسماخ لاروا، ہی گن نوان اشار۔ افسانہ مژر چھ راؤ وی رومت ہیو تې پریشاںی ہندس عالم مژرو لنه آمدت۔

”” بې کیا ژھاران؟“، ”تم ہیو کنے سوچتھ زس کیا چھ ژھاران۔“

O

”خبر نے چھا تسدیس و چھس زانہ دودتے چومت؟ مئے چھنے کیلہ یاد“
سُه چھ فقط اکھ کتھ پھری پھری سونچان زنے نیش کیا اوں تے نے کیا چھ رومت؟ تس چھ نیل مت پران ہیو تو آریخی دستاویز نیلام سپد گلک بارغم تے ویتھ ہند گریز سورنگ و آنجہ زہت۔ راؤ چھنے یہ سوچتھ ہبکان زیماں اصلی پھچان کیا چھ تے نه چھ اتحاد حقیقتس و اتحاد ہبکان زیماں مجھہ ہند انہار کیتھ آسہ ہے۔

”مگرسہ گوو و دا سر ییله خې گر اتحاد پې لگنس کاشه تې انہار دتھ ہیوک
سېٹھا کوشش گرتھ تھے ہیو کنې گر انداز گرتھ زسز ہنر موج کر ژھ آسہا۔“

یہ سورے صور تھاں چھ دراصل تیلے ممکن ییله اکھ انسان پنیو قدر ووتے روایشو، ادبی تې تہذبی و راستہ نه ڈور ژلن یېھ۔ ازیک جدید انسان گو و قدرن ہنر پاماں گر تھ نفسیاتی کشمکش ٹکار۔ پیتھ تیس

بے قراری، بے چینی تے آوارگی ورائے کہنڑتے پالس نکھل چھنے۔ ویتھ ہند خشک گوھن، نیل مت پرانگ نیلام گوھن تے میتھو ہیوڑ مختلف تہذبی تے تمدنی چیز نہند نایاب گوھن پے سورے چھ دراصل اسے پہ فکر تاریخ کوشش زیتھ پور افسانہ مژہ چھ سائیہ قومی میراث کہ راوگک باس دنے آمٹ۔ افسانہ مطالعہ کرتھ چھنے اسے پہ کتھ فکر تران نیپھ کالس مژہ یوسہ اکھاہم پھچان تے پر بننھ اسے آسمہ چھنے سو چھنے وول بائے روزہڑ۔ اوے چھ افسانہ مژہ کشپر ہند ساروے کھوتے پرانہ توآریجی کتابہ ”نیل مت پران“، لگک ذکر کرنے آمٹ۔ اسے چھ تہذبی تے اخلاقی قدران ہند راوگک احساس تئمہ ویگنان بیلہ راؤی پنھ ما جھ متعلق یہ سوچان چھ ز دُس انسنہ تیز کا نہہ شکل ویز۔ تھو ہیو کنہ تند خاطر کا نہہ تے انہار سوچتھ۔ تے سوال چھس ذہن مژہ و تلان ز ”خبر منے چھا تیزد س و چھس زانہہ دودتھ چومت؟ منے چھنے کیلہ یاد“۔

امہ افسانہ بڈی خوبی چھنے انج ورگے تے علامتی اظہار۔ یہ کنہ افسانہ مژہ بسیار پارسل پہلو و قلتھ ہمکن۔ روآتی افسانہ پران و ارس ہمکنے یہ افسانہ گنہ حدس تام متأثر کرتھ بلکہ چھ افسانہ فلسفیانہ نظر کنڑ و چھنگ تقاضہ کرنگ متحمل۔

ماحصل:

گلکس پٹھ چھ اسکر یتھ تیز پٹھ واتان زیہ افسانہ چھ جدید سوچن ترائیں ہند ترجمان۔ اتھ مژہ چھ دوشوے یعنی روآیتی تے جدید انسانی ہوا نواح تے در پٹھ گوھان۔ پتھ پنھس قدیم تعلیمی تے تمدنی مپراش پٹھ افسانہ نگارس فخر چھ تس امکس ضایہ سپدنس پٹھ افسوس تھ۔ تے اوے چھ افسانہ نگار جدید انسانی سوچن ترائیں پٹھ مرثی کران۔

كتابيات:

- بانهالي، مرغوب-(2013)- افسانه مجموعه- شعبه کشمیری، کشمپر یونیورسٹی حضرت بل سرینگر۔
منور، ناجی- شوق، شفیع-(2021)- کاوش زبان تے ادبک توارتخ- علی محمد اینڈ سنز، سرینگر۔